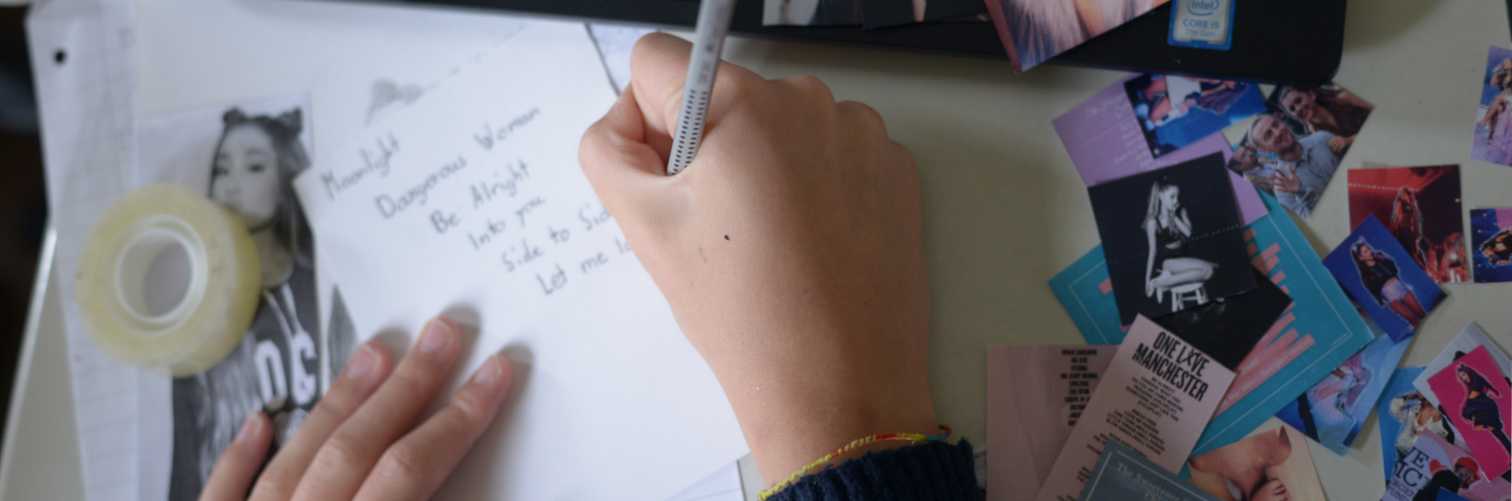


Evalueringsrapport

Kulturens Laboratorium 2018





2018 var et godt år for Kulturens Laboratorium.

- Kun et enkelt af de planlagte 19 forløb måtte aflyses, og dermed havde Kulturens Laboratorium en gennemførelsesrate på tilfredsstillende 94,7%. Men hvad der er vigtigere, er, at langt størstedelen af de tilbagemeldinger, vi har fået fra lærere, kunstnere og kulturinstitutioner i projektet, har været positivt stemte.

Der har naturligvis også været svipsere. Ting, som kunne have været koordineret og udført bedre. Men langt de fleste har haft gode oplevelser med deres forløb under Kulturens Laboratorium, og det vækker glæde og tilfredshed i Kulturregion Fyns sekretariat.

I denne rapport vil vi først opridse de overordnede rammer for Kulturens Laboratorium og evaluere projektet fra vores perspektiv.

Dernæst vil vi del evaluere projektet på baggrund af tilbagemeldinger fra alle de aktører, som har udgjort Kulturens Laboratorium 2018 ude i felten; folkeskolelærere, kulturinstitutioner og kunstnere. Via skriftlige tilbagemeldinger fra 16 kunstnere, 9 lærere og 5 kulturinstitutioner vil vi forsøge at kortlægge, hvad der er gået godt, og hvor der er plads til forbedring.

Overblik: Hvad er Kulturens Laboratorium?

Kulturens Laboratorium er en videndelende kulturtjeneste på Fyn, hvor kulturinstitutioner, kunstnere og skoler fra hele kulturregionen eksperimenterer omkring udviklingen af nye kunst- og kulturformidlingsforløb til skoleelever på tværs af genrer og fag. Kulturens Laboratorium kom på tegnebrættet i 2015, og blev for første gang gennemført i 2017. Hvor projektet blev skudt i gang med et forskningsprojekt som Tatiana Chemi, AAU stod i spidsen for.

Målet med Kulturens laboratorium er at understøtte børns innovative og kreative egenskaber samt generelle lyst til at lære. Derudover understøtter vi de fynske skoler og kunst- og kulturlivet, så de får de bedste betingelser for at samarbejde om at skabe kunst- og kulturforløb af høj faglig kvalitet og realisere den del af skolereformen fra 2014 der handler om "Åben skole".

Nøgletal og fakta for Kulturens Laboratorium 2018:

I alt 18 forløb blev gennemført, og mere end 650 elever fordelt over 40 klasser fra 1. klasse til 9. klasse deltog. Eleverne mødte kunstnere med mange forskellige kunstfaglige baggrunde. Både billedkunst, video, scenekunst, arkitektur, fotografi, debatorienteret performance, elektronisk musik, audiovisuel kunst, træsnit, lydkunst, spoken word, teater, grafisk design, collagekunst med mere og besøgte i de fleste tilfælde én af de 16 lokale kulturinstitutioner der var med i projektet i år.

Videndeling og samarbejde

Facebook har spillet en central rolle i Kulturens Laboratoriums videndeling. [Kulturens Laboratoriums facebookside](#) har i skrivende stund 810 følgere. I 2018 blev 50 opslag delt på siden. Det opslag, som er blevet set færrest gange, er nået ud til 69 personer. Det opslag, som er blevet set flest gange, er nået ud til cirka 3700 personer.

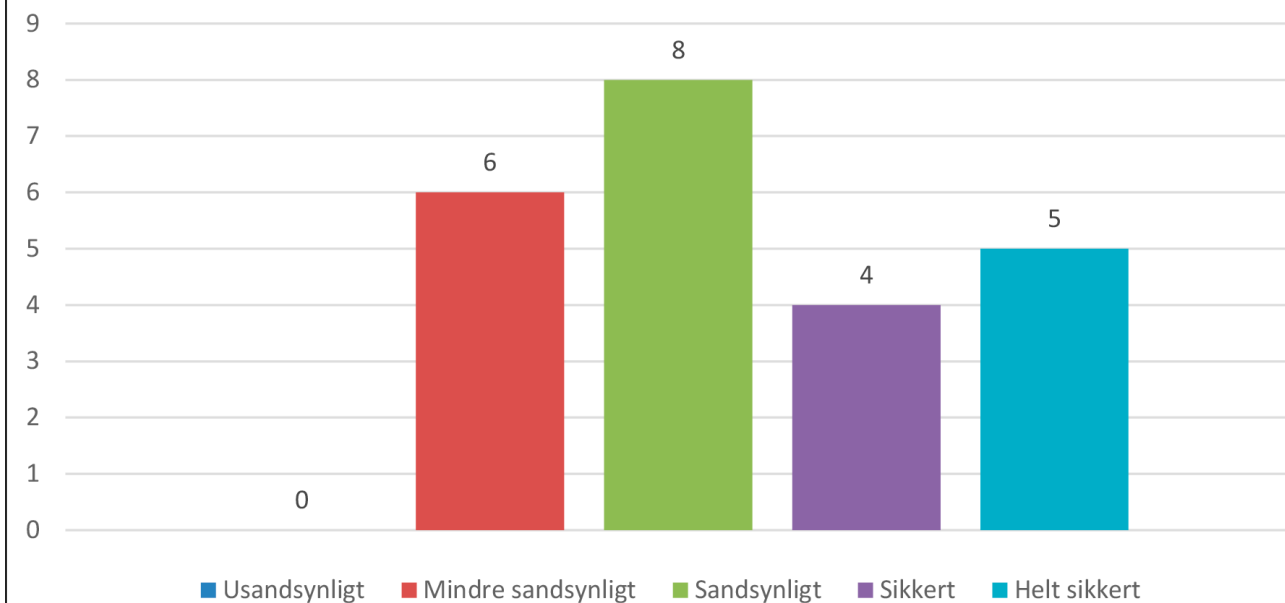
Her er blevet delt oplysninger om de enkelte forløb med dertilhørende billeder. Tanken er, at andre aktører, som arbejder med børn og kultur, kan lade sig lade sig inspirere.

Facebook har også, når det har været relevant, været benyttet som praktisk kommunikationsredskab. Når slutproduktet for et forløb eksempelvis har været en udstilling eller en fremvisning, har Facebook så vidt muligt været benyttet til at kommunikere praktiske detaljer om hvor og hvornår det kunne opleves.

Derudover har Facebook en håndfuld gange været benyttet til at dele overordnede begivenheder inden for børn- og ungekulturområdet. Bogudgivelser, events og politiske beslutninger, som har en direkte indflydelse for børne- og ungekulturen og de mennesker, som arbejder med den.



Alle: Hvor sandsynligt er det, at du i fremtiden vil finde inspiration på Kulturens Laboratoriums facebookside?



I vinteren 2017 var Kulturens laboratorium inviteret med på konferencen "RestART" i Klaipėda i Litauen. Her fik vi lejlighed til at fortælle om projektet og præsentere hvordan vi i Danmark arbejder med æstetiske læreprocesser og kreativitet i folkeskolen.

Som afslutning på forskningsprojektet, der blev afsluttet i 2017 udgav vi et [inspirationskatalog](#) og en [forskningsrapport](#). Begge har siden været at finde på vores hjemmeside. Her kan man også finde en liste over alle de kunstnere, vi har arbejdet med, og se til hvilke forløb, vi har opnået støtte fra [hus-kunstnerordningen](#).

Hvilke kompetencer oplevede du, at eleverne benyttede og/eller udviklede i forløbet?

Eleverne bragte mange forskellige kompetencer i spil. Kunstnere, en folkeskolelærer og en enkelt folkeskoleelev sætter ord på:

"Materialeforståelse, forståelse for kunstbegreb og processen i håndværket." - Kunstner

"Abstrakt og visuel tænkning, kreative læringsprocesser, æstetiske læringsprocesser, refleksion over historien, perspektivering til livet, samfundet og fremtiden ..." - Kunstner

"Jeg kunne mærke en klar 'ned fra piedestal'-effekt omkring kunsten på eleverne ..." - Folkeskolelærer

"Jeg synes, det var sjovt at se, hvordan de andre grupper, der havde arbejdet med samme følelse og farve som vores gruppe, havde fået en helt anden film ud af det" – Folkeskoleelev iflg. folkeskolelærer

Eleverne bragte så mange forskellige kompetencer i spil, at det ikke giver mening at bringe alle de relevante svar i deres fulde længde. I stedet illustrerer dette sammensurium af nøgleord hvor mange kompetencer, eleverne ifølge tilbagemeldingerne har benyttet:

Forløbene har stimuleret elevernes:

"Materialeforståelse, forståelse for kunstbegreb, sprogkompetence, lytning, bevægelse, IT, samarbejde, filmisk præsentation, scenografiske effekter, skalaforstørrelse, visuel formidling, abstrakt og visuel tænkning, kreative læringsprocesser, æstetiske læringsprocesser, refleksion over historien, perspektivering fra kunst til livet, samfundet og fremtiden, koncentration, samarbejdsevner, fordybelse, selvforståelse, kropsfølelse, evnen til at omdanne skitse til endeligt produkt, forståelse for fotografisk komposition, musik, selvdisciplin, koncentration, forestillingsevne."



Hvilken betydning har de/det gennemførte forløb haft for elevernes generelle trivsel?

Størstedelen af kunstnerne følte sig ikke i stand til at besvare dette spørgsmål. De mente, at det var op til læreren at vurdere. Nogle få kunstnere tog alligevel stilling til spørgsmålet. Her er deres svar:

"Det er svært at vurdere som udefrakommende kunstner, men jeg vil mene, at eleverne har nydt godt af at udforske deres kreative evner ..." - Kunstner

"Jeg håber, at eleverne har udviklet en nysgerrighed og mindre frygt for lovgivningen ... de indgik i en retssag som rollespil, og lavede deres egne love, hvilket fik dem til at reflektere og bevidstgøre dem om, at de også har en stemme." - Kunstner

"Mit indtryk er, at projektet har haft stor betydning. En mor sagde: "Nu forstår jeg, hvad der er, min søn har fablet om i flere uger!" ...de var meget stolte til ferniseringen over, at de nu var kunstnere ..." – Kunstner

"Det er svært at vurdere, men jeg er da sikker på at samtalerne omkring udstillingen og deres egne billeder har givet dem større selindsigt..." - Anonym



Iblandt folkeskolelærerne var der delte meninger om, hvor vidt forløbet har påvirket elevernes trivsel:

"Det har på den korte periode ikke påvirket elevernes generelle trivsel." – Folkeskolelærer

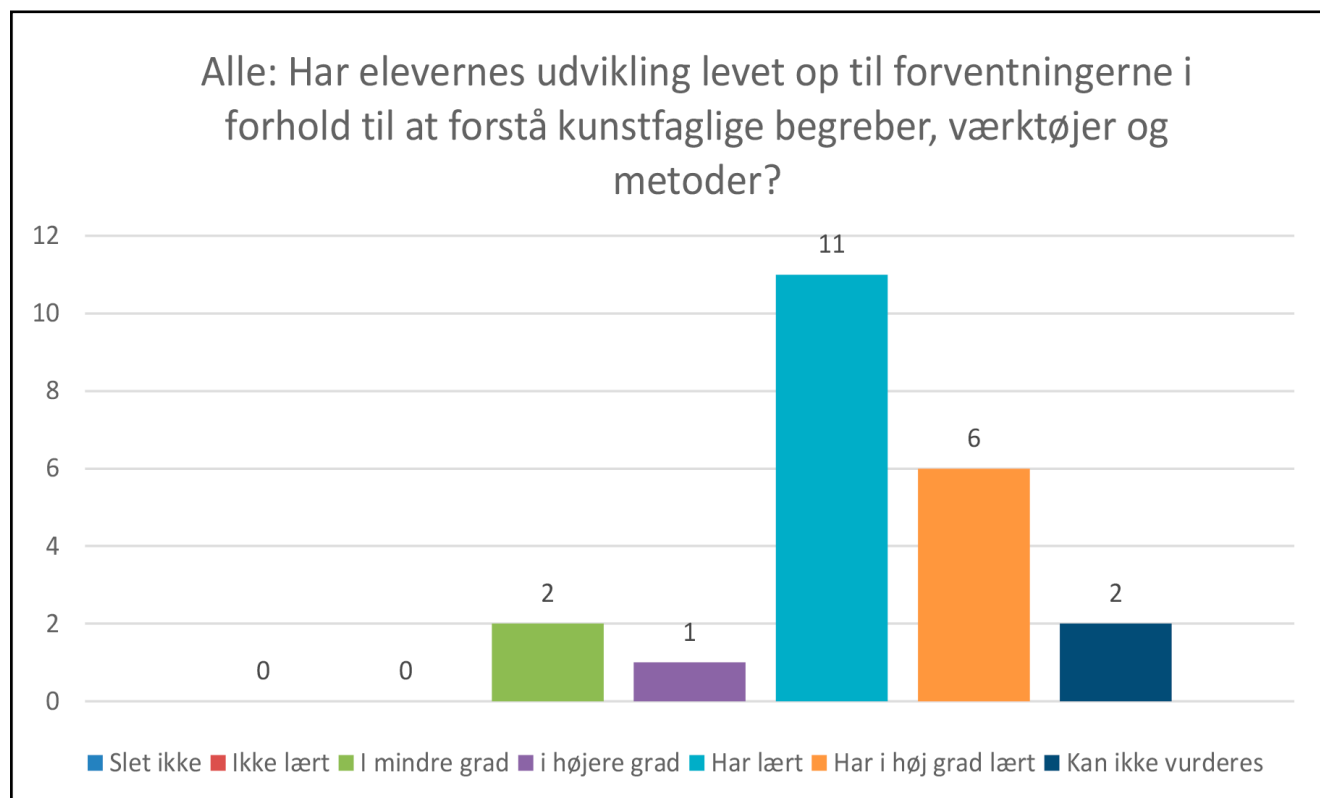
"Det er svært at vurdere, men jeg er da sikker på at samtalerne omkring udstillingen og deres egne billeder har givet dem større selindsigt..." - Anonym

Alle: Har elevernes udvikling levet op til forventningerne i forhold til at forstå kunstfaglige begreber, værktøjer og metoder?

81,82% af respondenterne mener, at elevernes udvikling ifht. Forståelse af kunstfaglige begreber har levet op til forventningerne, i forventet eller høj grad.

9,09 % mener kun i mindre grad, at forventningerne er indfriet,

9,09% mener ikke, det kan vurderes.

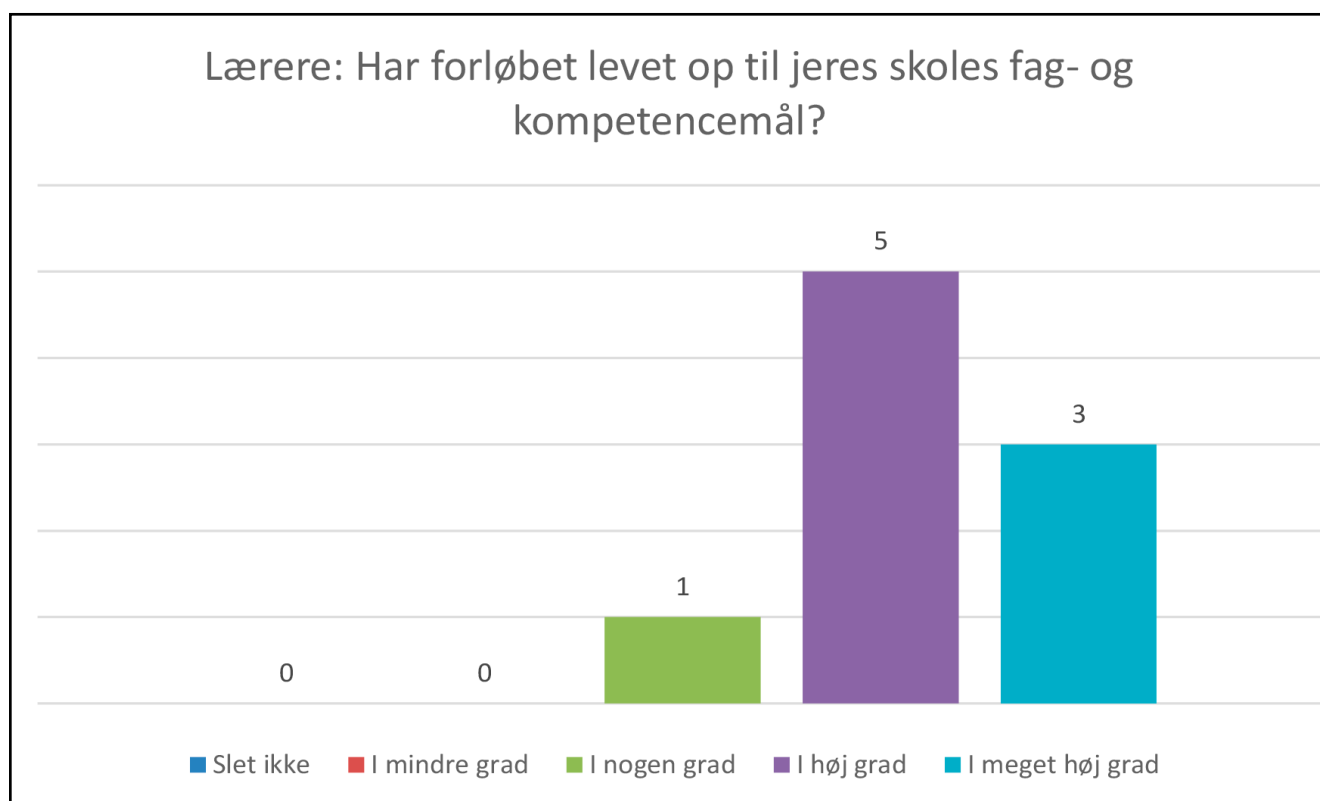


Lærere: Har forløbet levet op til skolens fag- og kompetencemål?

Lærerne mener overordnet, at forløbene har levet op til skolernes fag- og kompetencemål:

Der er ingen lærere, som mener, at forløbet slet ikke, eller i mindre grad, har levet op til skolens fag- og kompetencemål.

Der er 11,11%, som svarer, at forløbet i nogen grad har levet op til målene. 55,56% svarer, at målene i høj grad er indfriet. Og 33,33% vurderer, at forløbet i meget høj grad har levet op til målene.



Lærerne kommenterede:

"Kunstneren havde en god og rolig facon. ... Eleverne sugede til sig af viden. De fik en forståelse af en kunstners arbejde. Alle sanser kom i spil hos børnene, de var meget interesserede." - Folkeskolelærer

"Vi har været glade for kunstnerens engagement og ideer. Hun har været eminent til vores type elever og er gået lige i deres hjerter. ..." - Folkeskolelærer

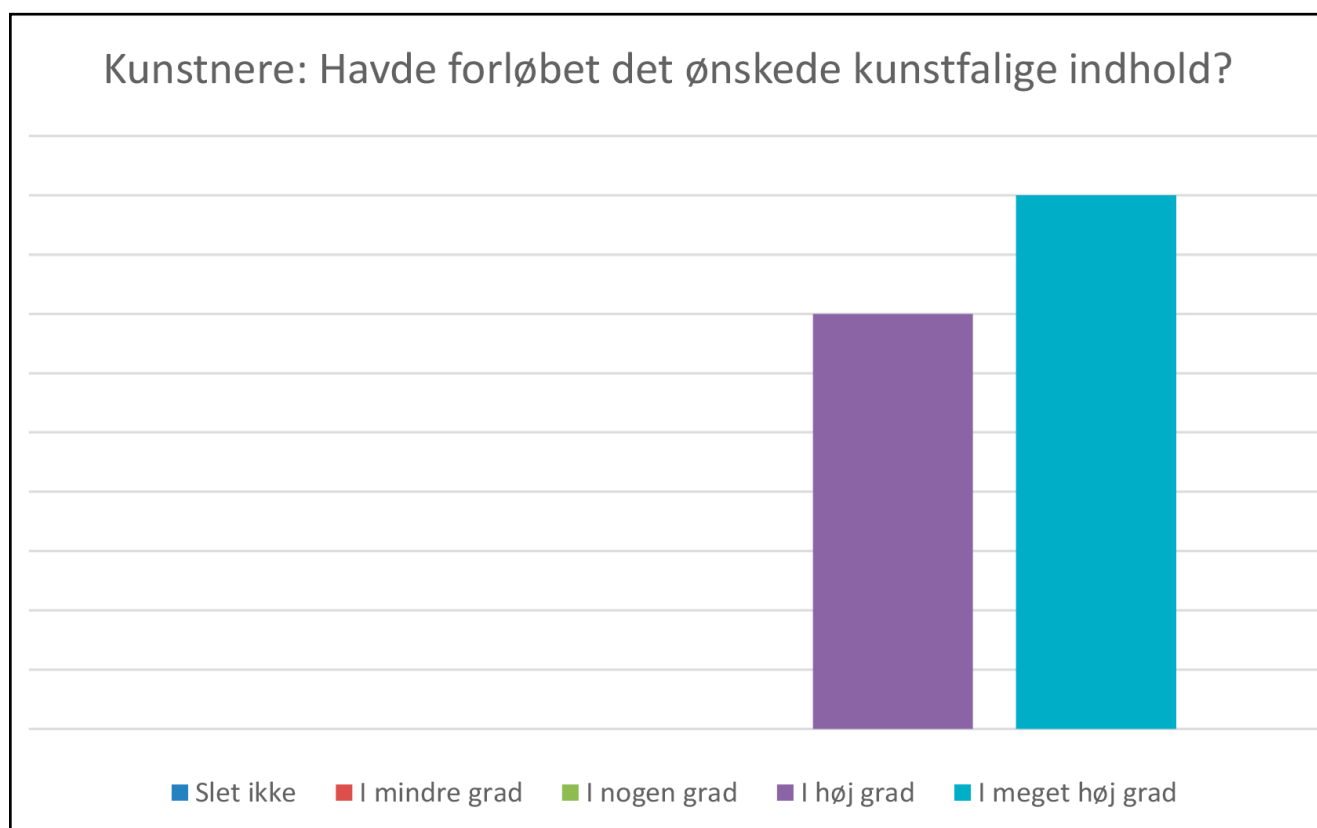
Kunstnere: Havde forløbet det ønskede kunstfaglige indhold?

Kunstnerne udtrykte stor tilfredshed med forløbenes kunstfaglige indhold:

0% af kunstnerne mener, at forløbet slet ikke, i mindre grad eller i nogen grad havde det ønskede kunstfaglige indhold.

43,75% mener, at det i høj grad havde det.

56,25% af respondenterne mener, at projektet i meget høj grad havde det ønskede kunstfaglige indhold.



Enkelte kunstnere knyttede en kommentar til deres besvarelse:

"Eleverne fik mange aha-oplevelser i workshoppen. De troede fx at det var aaaaaalt for lang tid til at lave collage – men fandt ud af, at konceptet, d ideen og processen også tog meget tid."
– Kunstner

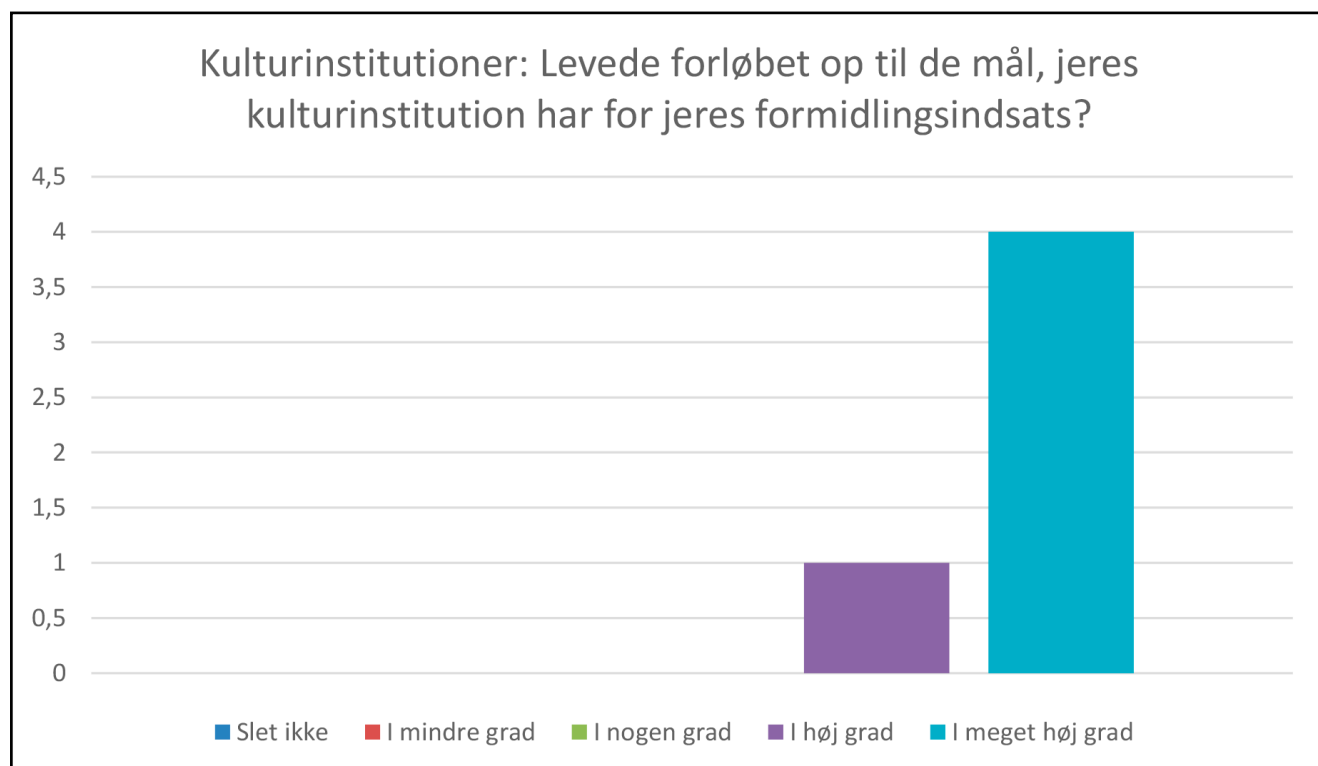
"... Mit indtryk er, at både skole, kulturinstitution og kunstner har ramt ret meget plet ift. At projektet har været bæredygtigt, realiserbart og behageligt for alle parter at indgå i."
– Kunstner



Kulturinstitutioner: Levede forløbet op til de mål, jeres kulturinstitution har for jeres formidlingsindsats?

Også kulturinstitutionerne mener, at målene for deres for deres formidlingsindsats i høj grad er nået i forløbet:

20% svarer, at målene er indfriet i høj grad. Hele 80% svarer, at målene er indfriet i meget høj grad.



Kulturinstitutionerne kommenterer:

"Elevernes alder taget i betragtning, blev det et rigtig godt projekt ... Ved ferniseringen oplevede vi, at børnene var glade for gensynet med os, og forældrene gav udtryk for, at projektet havde virket rigtig godt."

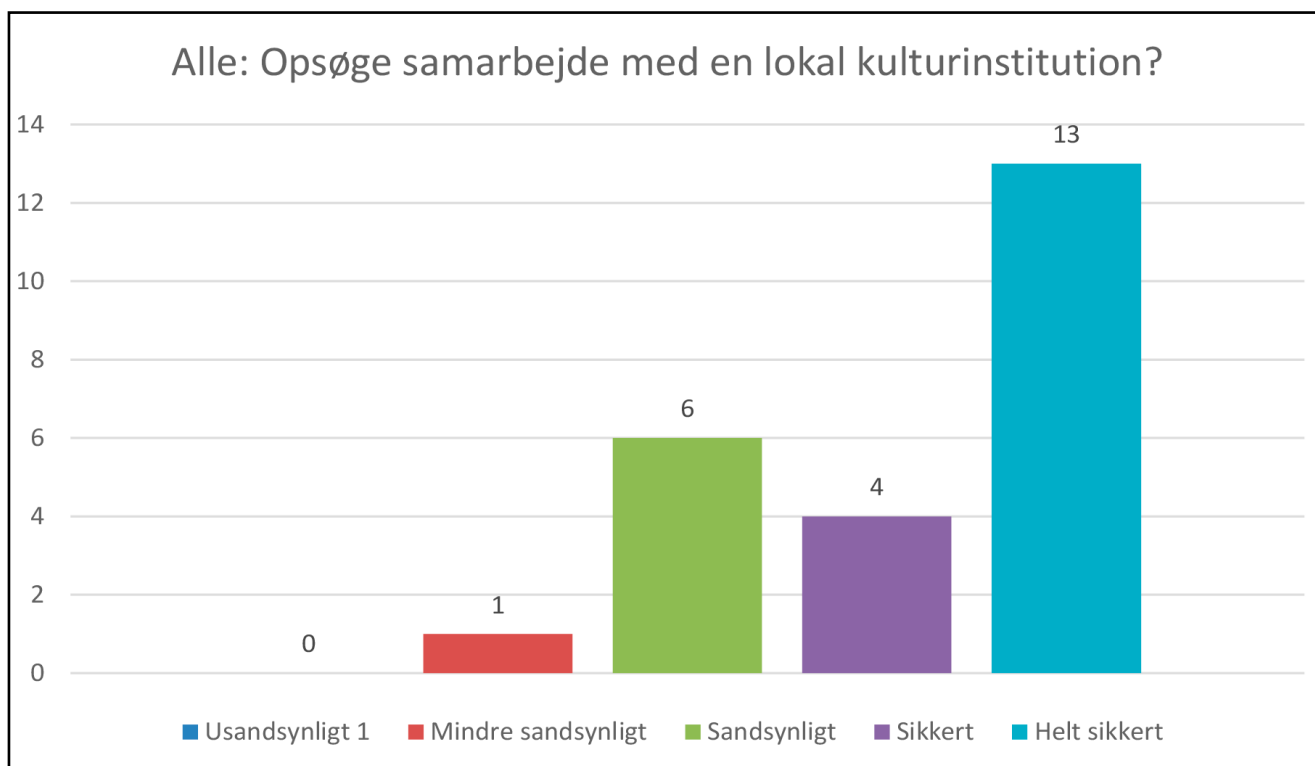
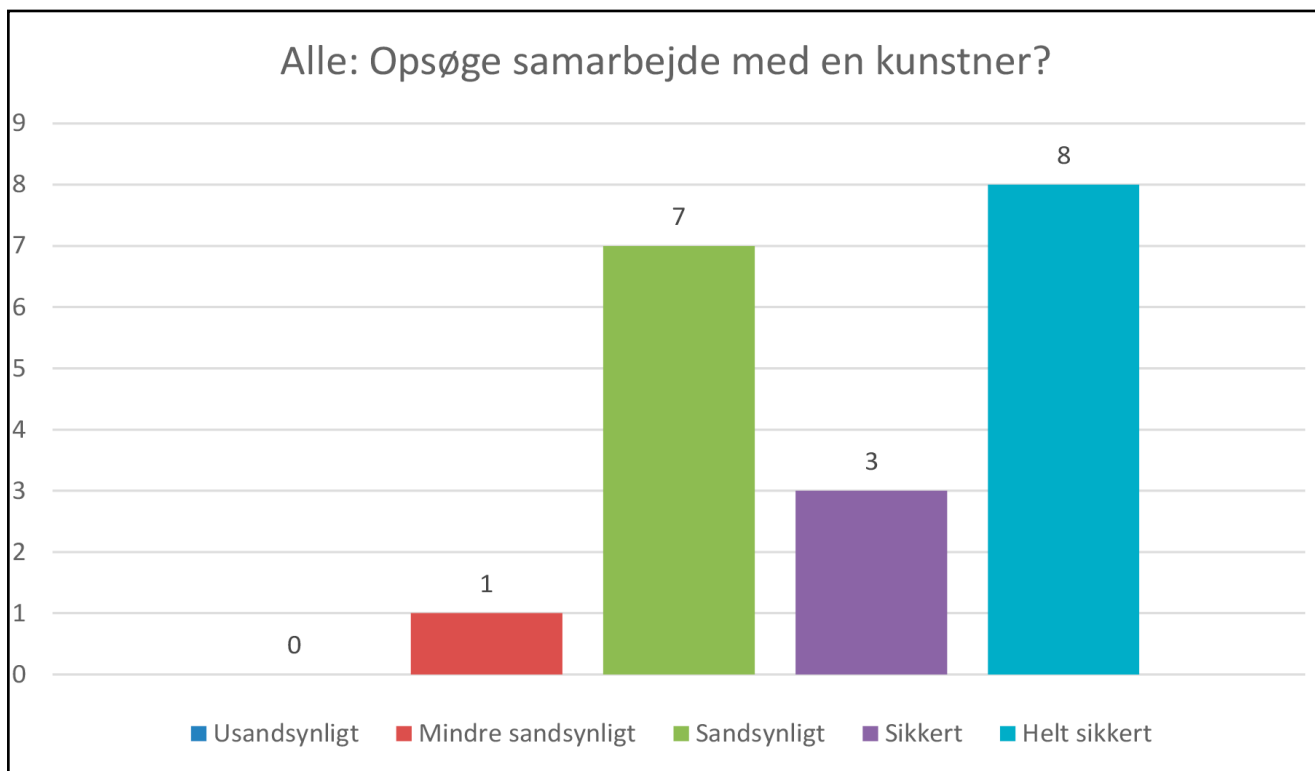
– Kulturinstitutionsmedarbejder

"Det har været et eksemplarisk forløb i samarbejdet mellem kulturinstitution og kunstner. Skolerne har været åbne og rigtig fine at arbejde sammen med. Eleverne har været parate og klar til at gå ud over deres komfortzone. Vi er klar til mere :) ..."

– Kulturinstitutionsmedarbejder



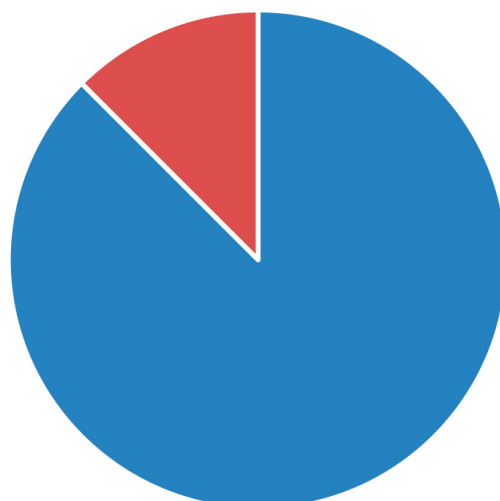
Alle: Hvor stor er sandsynligheden for, at du i fremtiden vil ... :





87,5% af de involverede vil tage initiativ til lignende projekter i fremtiden.

Alle: Vil du tage initiativ til lignende projekter/samarbejder i fremtiden?



■ Ja ■ Nej

Enkelte er allerede i gang:

"Der er planer i støbeskeen med forskellige partnere" – Kunstner

"Jeg er allerede i gang med at formulere forskellige huskunstnerprojekter ..." – Kunstner

"Jeg har i forvejen samarbejder med en efterskole og et gymnasium, som er støttet af Huskunstnerordningen. Jeg regner med at søge ordningen igen med med både eksisterende partnere og nye - eksempelvis et par folkeskoler, jeg snakker med." - Kunstner

Huskunstnerordningens rolle i projektet

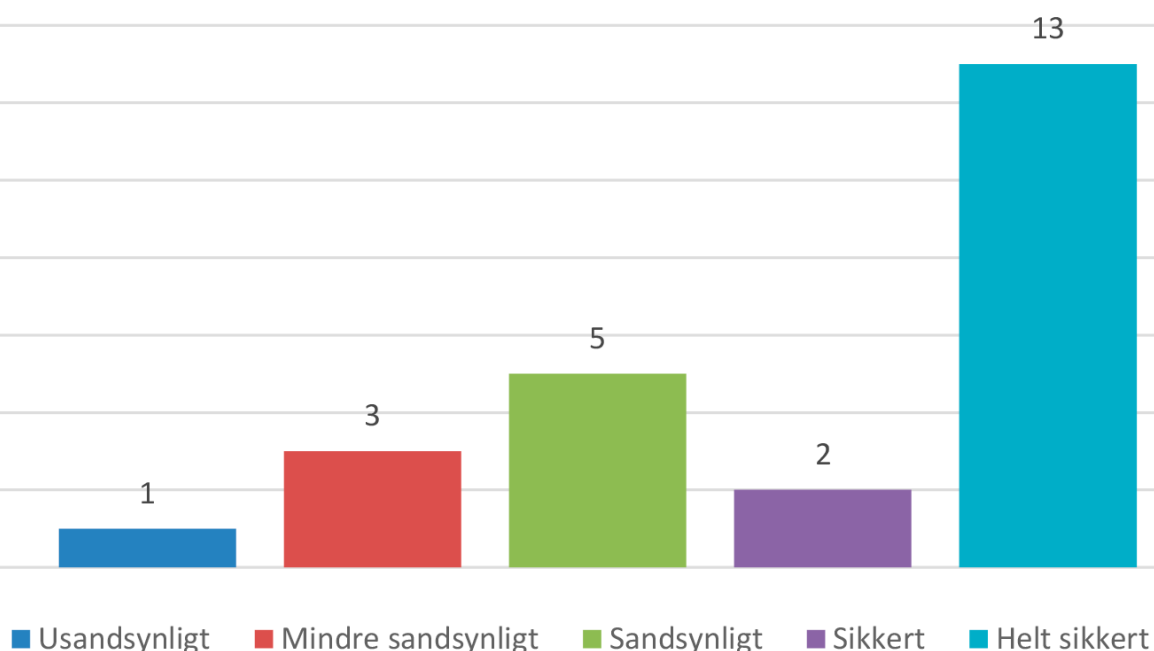
Huskunstnerordningen har spillet en stor rolle i finansieringen af kunstnerens løn. Huskunstnerordningen er en pulje under Statens Kunstfond, som dækker op til 75% af en kunstners løn.

10 af de i alt 18 gennemførte projekter var støttet af huskunstnerordningen.

Som det fremgår af følgende graf, finder en klar overvægt af aktørerne under Kulturens Laboratorium 2018 det sandsynligt, at de vil ansøge huskunstnerordningen igen. Faktisk svarer 54%, at de "Helt sikkert" vil ansøge ordningen igen.



Alle: Hvor sandsynligt er det, at du vil Ansøge huskunstnerordningen, og få dækket 75% af en kunstners honorar?



Alle: Hvad kan blive bedre?

De ovenfor anførte responser tegner i det store hele et positivt billede af Kulturens Laboratorium anno 2018. Men der er naturligvis også forløb, som er løbet ind i komplikationer. I dette afsnit vil vi se på de ting, som kan forbedres i fremtiden:

Samarbejdet med UCL

Kulturens Laboratorium blev gennemført i samarbejde med UCL University College. UCL bistod med vejledning til aktørernes forløb, agerede værter for et udviklingsseminar, der skulle igangsætte planlægningen af forløbene, og satte lærerstuderende til rådighed: Tanken var, at de lærerstuderende kunne få et unikt indblik i at arbejde med æstetiske læringsprocesser, samtidig med at de kunne agere pædagogisk assistance under forløbene.

UCL spillede den planlagte rolle under opstarten af Kulturens Laboratorium 2018, men langt de fleste studerende faldt fra inden forløbene blev realiseret. Primært fordi der gik lang tid fra udviklingsseminaret og inden forløbene gik i gang, men muligvis også fordi flere studerende ikke fik prioriteret projektet og/eller ikke kunne se relevansen i forhold til deres uddannelse. Enkelte forløb blev dog alligevel gennemført med lærerstuderende på holdet, der fik skrevet opgaver der netop beviser vigtigheden og relevansen af æstetiske læreprocesser i folkeskoleregion.



Kunstnerne havde to centrale ønsker til fremtidige forbedringer:

Mere tid

"... tiden var for knap til 75 elever, hvis der skal være tid til refleksion, tanke, udførelse og selv-tilfredsstillelse." – Kunstner

"Jeg kunne godt have brugt mere tid ..."- Kunstner

"Der var alt for lidt tid, men af det vi kunne nå var jeg tilfreds med hvad eleverne fik ud af det." – Kunstner

Mere kontakt mellem samarbejdspartnere

"Samarbejdet med lærerne og kulturinstitutionen har været godt. I et eventuelt nyt projekt kunne jeg ønske at man havde mere udviklingstid sammen." – Kunstner

"Evt. at bruge mere tid på fælles planlægning i detaljer, imens vi sidder overfor hinanden." – Kunstner

"... Jeg har stået meget alene med tingene og har oven i købet skullet arbejde noget intenst på at opretholde gejsten. Er man flere afsted, kan man både dele opgaverne mellem sig og begejstre hinanden." – Kunstner

Hvad er den/de største forhindringer for at deltage i et kunst/skole samarbejde igen?

Når aktørerne spørges til de største udfordringer ved igen at deltage i et samarbejde kunst- og skolemiljø imellem, er tid og kontakt mellem samarbejdspartnerkontakt igen centrale emner:

Tid

"Tid og budget ... " – Kunstner

"Tid!" – Kulturinstitution

"Tid. Vi har en travl hverdag. Kræver ekstra overskud. Men det er også spændende med input udenfor skoleverdenen." – Folkeskolelærer

Kontakt:

"Skolelærere er desværre ikke vant til at samarbejde på tværs, tjekker ikke mails, og glemmer aftalte ting. Men det gik." – Kunstner

"At få kontakt igennem til lærerne" – Kunstner

"At samarbejdet ikke fungerer, fordi en part ikke tager sit ansvar på sig." - Folkeskolelærer

Men der var også aktører, som ikke øjnede nogen forhindringer i at gennemføre et kunst/skole-samarbejde igen:

"Ingen" – Kunstner

"Jeg ser ikke nogen umiddelbar forhindring" - Kunstner

"Vi er klar igen" – Folkeskolelærer





Konklusion

Vi kan på denne baggrund konkludere at vi i det store hele er nået i mål, både i forhold til kvantitative og kvalitative standarder. Der hvor de største udfordringer har været, sætter vi i 2019 ind med en ekstra opmærksomhed. Det er især på to væsentlige punkter, som vi vil uddybe her;

Tid

En del af kunstnerne har oplevet et pres på tid og har ønsker om at kunne bruge mere tid på forberedelse sammen med de andre involverede parter. Vi mener at denne udfordring ikke umiddelbart lader sig løse ved at give mere tid, men at det nærmere handler om at kunstnerne i højere grad end lærere og kulturinstitutioner er uvante med at skulle strukturere deres opgaver indenfor meget snævre og definerede rammer. Det ser vi som et vilkår i samarbejdet med skolen og derfor vil vi ligge vægt på at vejlede kunstnere i denne proces og klæde dem på til at udvikle forløb der hænger bedre sammen didaktisk og (lav) praktisk. Det leder os til næste udfordring:

Samarbejdet med UCL/lærerstudere

Som vi vælger at udbygge i 2019, hvor UCL igen afholder seminar ved opstarten af nye forløb og parrer studerende med henholdsvis kunstnere/kulturinstitutioner. Denne gang tager vi dog hensyn til at forløbene skal være direkte relevante ind i deres uddannelse og kobler de nye forløb med de studerendes praktik ude på skolerne. Det giver dem mere tid til at gøre forløbene relevante ind i skolen, være tovholdere på det tværgående samarbejde og udvikle læringsforløb som vi senere kan dele med andre udenfor projektet.

UCL udarbejder endvidere en rapport om forløbene i 2019 og kommer med anbefalinger for perspektivet i samarbejdet mellem UCL/lærerstudere og kulturinstitutioner. De ønsker på sigt at have faste aftaler med Kulturinstitutioner i forbindelse med deres praktik. Dette for at skabe en tættere kobling mellem kulturinstitutioner og skoler og for at give de studerende lejlighed til at udvikle undervisningsforløb der kobler eksterne læringsmiljøer, æstetiske læreprocesser og de faglige mål for skoleeleverne.

Og sidst...

Denne rapport udgives som PDF på vores hjemmeside, men vil også danne grundlag for en række opslag der forhåbentlig kan give anledning til refleksion og yderligere debat om hvordan det står til med æstetiske læreprocesser i folkeskolen og hvilke potentialer der er for udvikling på området.

Vi er særligt glade for at så mange af vores deltagere i forløbene ønsker at samarbejde i lignende projekter fremover. Huskunstnerordningen er et glimrende redskab og vi vil stadig opfordre alle aktører på området til at udnytte de muligheder den bringer for at ansætte kunstnere i kortere eller længere perioder. Vores Facebook side vil til stadighed blive brugt til at præsentere nogen af de kunstnere der arbejder indenfor feltet og som vi kan anbefale at samarbejde med.

Tak til alle vores samarbejdspartnere i 2018

Kunstner/Skolelærer/Kulturformidler:

Adelaide Bentzon
Anne Poulsen

Nick Bruhn Petersen
Tina Thurø Jensen
Mette Bihl

Roar Lerche
Annie Skovgård Olsen
Nils Valdersdorf Jensen

Louise Haugaard Jørgensen

Mick Outzen
Anne-Mette Sybrandt

Kristina Steinbock
Joan Blak Clausen
Ingrid Vatne

Stine Marie Jacobsen
Helene Mondrup
Mette Broch Jacobsen

Sissel Thastum

Michael Glentedal

Katrine Villadsen

Johnny Harboe
Lene Feveile

Mathias Madsen Munch

Stine Nürnberg Linaa
Søren Knøs Christensen

Svend Allan
Susanne Brohave
Elmar Mønster

Robert Rizzi
Lisbeth Eckerd
Mads Led Behrend

Camilla Gaugler
Mette Bjerck Amundsen

Projekt/Skole/Kulturinstitution:

Scenekunst: "Følelsekortet"
Pilehaveskolen

Videokunst og kortfilm: "Snapchat Story"
Rosengårdsskolen
Odense Filmværksted

Arkitekttegning: "Hvad er en by?"
Ida Holsts Skole
Svendborg Museum

Fotografi: "Overflader og undersøgelses-
perspektiv i landskabet"
Skårup Skole
SAK Kunstbygning

Billedkunst: "Ungemonument til fremtiden"
Tallerupskolen
Museum Vestfyn

Performance/debat: "Law Shifters"
Hjemly Friskole
Øhavsmuseet

Fotografisk billedkunst: "Naturen og jeg- Naturen i
mig"
Hindsholmskolen

"Elektronisk musik/billedkunst: "Fragmenter fra
kongens gravkammer"
Kertemindeegnens friskole
Vikingemuseet Ladby

Audiovisuel produktion: "Langeland i billeder og
lyd".
Skrøbelev Heldagsskole
Langeland Bibliotek

Træsnit: "Ud i naturen- ind i os selv"
Danehofskolen
Fyns Grafiske Værksted

Lydkunst/spoken word/teater: "Hva'ka'lyd"
Søndersøskolen
Odense Musikbibliotek

Kunst/grafisk design: "MIT LAND"
Kystskolen

Katrine Westenholz

Collagekunst: "Fremtidens Odense- Kunstnerisk transformation af byens historie. De glemte historier"

Rikke Marie Hansen
Johnny Wøllekær

Provstegårdskolen
Historiens Hus

Eva Wendelboe
Mette Jørgensen
Sif Graakjær Vergmann

Scenografi: "Tidsrejsen"
Særslev Hårslev Skole
Tidens Samling

Ida Marie Tjalve
Frida Thinus
Anneline Köhler Juul

Skyggeteater: "BaggårdTeatrets Skyggesider"
Rantzausminde Skole
BaggårdTeatret

Stine Læntver
Ana Maria Euan Jansen
Ida Gulddammer

Landart: "En hilsen til Rwanda"
Paarup Skole
Gæsteatelier Hollufgaard

Sophus Simonsen

Musik og historiske fortællinger: "Herskab og tjene stefolk"

Susanne Mortensen
Peer Henrik Hansen

Humble Skole
Langelands Museum

Katrine Westenholz
Sara Tønder Gudmundsdottir
Henriette Camilla Jensen

Kunsthåndværk: "Fra bog til bog"
Brylle Skole
Bibliotek Vissenbjerg

